

Herdabrev från den nordiska biskopskonferensen

*”När Josef vaknade gjorde han som Herrens ängel hade befallt och förde hem sin trolovade.”
(Matt 1:24a)*

Så slutar evangelisten Matteus’ berättelse om Josefs dröm, där Gud förklarar sin plan med Maria för honom och inger honom mod. Josef, som Gud talade till i drömmar, har med sin ödmjuka trohet en diskret och dold plats i evangelierna och en viktig roll i frälsningshistorien. ”Jesus såg Guds ömsinnet i Josef” (Patris Corde 3). I kyrkans tradition har Josef fått en allt större betydelse. Påve Franciskus har betonat Josefs roll i vårt kristna liv, inte minst i liturgin, när han föreskrev att han alltid skulle nämnas i den eukaristiska bönen. I år, som utropats till Josefs år, får vi tillfälle att bättre lära känna Josef och be om hans hjälp för att närmare följa Kristus.

1. Josef är en *trons och rättfärdighetens man* (jfr Matt 1:19). Liksom Abraham, vår fader i tron, framställs han som en rättfärdig man. Han vill inte vålla jungfru Maria någon skam eller skada. I honom förverkligas det bibliska idealet: Denne man är kallad att leva i tro och rättfärdighet. Josef Lyssnar på Guds röst och följer Guds vilja trots att det kräver mycket av honom och är svårt att förstå. På så sätt blir Josef en lärare för oss när vår tro ställs på prov, och han lär oss att även i svåra situationer lita på Gud.

2. Josef är en *bönens och stillhetens man*. Vi har inte fått höra ett enda ord ur Josefs mun. Å andra sidan tycks han ha lyssnat till Guds befallning (jfr Matt 1:24). I lydnad fullgör han det som Gud vill av honom. Vi behöver stillheten som ett heligt rum där vi kan lära oss att uppfatta Guds diskreta men klara röst. Som den jude han var måste vi tro att han var hemmastadd i Skriften och i sin bön ”idisslade” Guds ord. Säkerligen fick han också lära Jesus att be. Teresa av Avila ser Josef som vår lärare i bönens konst. Om vi inte finner någon andlig vägledare, kan vi alltid vända oss till Josef.

3. Josef är *familjens beskyddare* (jfr Matt 2:13-23). I farans ögonblick tar han ansvar för sin lilla familj och dess säkerhet i Egypten och återvänder sedan till Nasaret. Vi vet inte mycket om det dagliga livet hemma i Nasaret. Säkert var det ett tungt och ansvarstungt liv för Josef, som hade att försörja sin familj. När vi betraktar den heliga familjens liv, ger det oss inspiration för vårt eget familjeliv. Jesus står i medelpunkten, sedan kommer Maria som Jesu och vår moder, medan Josef hamnar lite mer i skymundan. Med denna diskreta, tjänande och beskyddande uppgift blir han till en förebild för varje far. Vi vet, hur viktig faderns roll är för en harmonisk barnuppfostran. Därför är det glädjande att se, hur fäder mer och mer tar sin roll på allvar och bryr sig om sina barn och gärna ger dem av sin tid. Det är uppmuntrande, inte minst i en tid då många fäder sviker sitt ansvar eller är frånvarande.

4. Josef är en *förebild för och försvarare av arbetarna*. Som de flesta människor måste Josef försörja sig och sin familj genom arbete. I biblisk mening har arbetet alltid ett särskilt värde. Det är också en kallelse att ta del i Guds skapelse. Genom vårt vardagliga, ibland också svåra arbete kan vi, liksom Josef, samarbeta med Skaparen och därmed ge uttryck åt skapelsens skönhet. Tyvärr är många arbetstagare berövade sin värdighet och utsatta för olika former av exploatering. ”Arbetaren är värd sin lön” (1 Tim 5:18). Därför behövs Josef som en särskild hjälpare. Han kan inspirera oss alla till att arbeta i Jesu närvaro och för Jesu skull. Så kan vi alla bidra till att göra samhället bättre, mer rättvist och fredligt, allt till Guds ära och alla människors bästa.

5. Josef är *Jungfru Marias kyske brudgum*. Han stod troget vid hennes sida när Faderns evige son, ”Gud av Gud, ljus av ljus”, växte fram i hennes moderliv. Med sin kyskhets ger Josef oss alla ett värdefullt vittnesbörd. För kyskhets handlar inte bara om sexualitet och känsloliv, utan uttrycker en hållning som man kan beskriva som motsatsen till ”ägande”. Särskilt i ett översexualiserat samhälle betyder kyskhets friheten från ägande på livets alla områden. Bara när kärleken är kysk är den verklig kärlek. Den kärlek som vill äga blir till slut alltid farlig, den tillfångatar, kväver och skapar olycka. Gud själv älskade människan med en kysk kärlek och gav henne frihet att handla fel och ställa sig mot Honom. Kärlekens logik är alltid en frihetens logik, och Josef var i stånd till att älska i osedvanlig frihet. Han ställde aldrig sig själv i centrum (Patris Corde 7). Han är en storartad förebild för alla människor som vill säga ”Jag lever, fast inte jag själv, utan det är Kristus som lever i mig” (Gal 2:20). Josef kan hjälpa oss att hitta ett mera likaberättigat liv i familjen. Han kan särskilt hjälpa männen att inte hamna i patriarkalt beteende eller machoaktiga inställningar, för att känna och ge vidare kärlekens glädje i dess fullhet.

6. Josef är *Kyrkans skyddspatron*. Liksom Josef behövde skydda Jesus genom sin fostran, måste han beskydda Kristi hela mystiska kropp, Kyrkan, under hela hennes jordiska pilgrimsvandring. I vardagslivet i Nasaret var Josef en trogen och pålitlig hjälpare för Jesus och Maria (jfr Matt 2:14). Han har också samma uppgift för kyrkan, både i lugna tider och under förföljelse och svårigheter. Därför ber vi särskilt om Josefs förbön för kyrkan och de kristna i länder där förföljelse råder.

7. Josef är vår *förebild i omsorg*. I sitt fredsbudskap den 1 januari i år betonade påve Franciskus att vi måste skapa en ”omsorgens kultur”- när han talade om en ”mötets kultur”. Josef bar troget omsorg om sin familj. Han är en symbol för allt man kallar omsorg. Det är därför ingen tillfällighet att många ordensgemenskaper och kristna organisationer står under hans beskydd. Vi kan tänka på S:t Josefssystrarna, som i våra länder har bidragit till att skapa en ”omsorgens kultur”.

8. Josef är *flyktingarnas och migranternas beskyddare*. ”Stig upp och ta med dig barnet och hans mor och fly till Egypten” (Matt 2:13b), sade Herrens ängel till Josef. Den händelsen, flykten till Egypten, visar att Josef delar det öde som än idag drabbar otaliga människor. Detta öde, flykt och migration för stora mängder av människor, är en världsomfattande utmaning som ingen kan eller får dra sig undan. Det finns inga enkla lösningar, men det är varje människas plikt och uppgift att bidra till att människor inte tvingas lämna sina hem, och, om de ändå måste det, att lindra deras nöd under flykten och att erbjuda dem ett nytt och värdigt hem, även om det bara är tillfälligt, i andra länder. Politikerna är de främst ansvariga, men varje medborgare måste bidra till att skapa ett välvilligt klimat.

9. Josef är *de döendes hopp*. I vårt samhälle, där ofta ensamhet och isolering härskar, måste många dö i total ensamhet. Vi ber Josef om hans särskilda förbön för dem, han som under tidernas lopp alltmer blivit ombedd att särskilt hjälpa de döende. Vi vet hur viktig vår dödsstund är och måste förbereda oss för vårt sista möte med Herren. Därför måste vi lägga åt sidan allt i oss som är djupt rotat i synd och egoism och lägga det i Herrens händer med hopp och tillförsikt. Med Josef vid vår sida blir det enklare att betrakta döden som ”syster död”, som den helige Franciskus säger. Sorg eller rädsla inför döden drabbar varje människa, vare sig i ovisshet om vad som kommer efter jordelivet, eller för att döden är ett direkt hot i samband med våld och nöd. I övertygelse om Jesu uppståndelse och vår delaktighet i den är vi kallade att vittna om livet och att förmedla tröst och hopp.

Josef skyddade livets Herre i början av hans jordiska tillvaro, han ställde sitt eget liv i Guds tjänst. Må han hjälpa oss att själva bli livets beskyddare, i dess början, i dess slut och så länge vi lever

på denna jord där så många människor lever under hot, osäkerhet och förakt. Må den helige Josef stärka oss i vårt liv med Gud genom bön och föredöme och att vara en hjälpare för alla människor i nöd.

*Var hälsad, du Frälsarens beskyddare
och Jungfru Marias brudgum.
Åt dig har Gud anförtrott sin son,
till dig satte Maria sin tillit,
hos dig växte Jesus upp och blev man.*

*Helige Josef, var en far även för oss
och led oss på vår levnads väg,
förmedla åt oss nåd, barmhärtighet och mod
och beskydda oss mot allt ont. Amen.*

Marie Bebdelsedagen, 25 mars 2021

Biskop Czeslaw Kozon, Köpenhamn, ordförande
Anders Kardinal Arborelius, OCD, Stockholm, vice ordförande
Biskop Bernt Eidsvig, Can.Reg, Oslo
Biskop David Tencer, OFM Cap, Reykjavik
Biskop Prälat Berislav Grgic, Tromsö
Biskop Prälat Erikk Varden O.C.S.O, Trondheim
Biskop Peter Bürcher, Biskop em. Reykjavik
p. Marco Pasinato, Administrator, Helsinki